

**Elke Devroe, Paul Ponsaers,
Lodewijk Gunther Moor, Jack
Greene, Layla Skinns, Lieselot
Bisschop, Antoinette Verhage
in Matthew Bacon (ur.):
Tides and currents in police
theories. Journal of Police
Studies, 4 (25)
(Maklu, Antwerpen –
Apeldoorn – Portland, 2012,
298 strani)**

V uvodniku uredniki zapišejo, da je petindvajseta izdaja revije *Journal of Police Studies* posvečena plimovanju in tokovom teorij o policijskem delu, kar lahko razberemo že iz naslova. Raziskave o policijskem delu so razdrobljene in razpršene, poskusi temeljite teoretične utemeljitve policijskega dela pa so redki. Temelji za nastanek petindvajsete izdaje revije *Journal of Police Studies* segajo v leto 2010, ko se je v Gentu sestala delovna skupina za področje policijske dejavnosti Evropskega kriminološkega združenja (*European Society of Criminology*). Osrednje misli srečanja je povzel Jack R. Green in jih zapisal v prispevku z naslovom *The Tides and Currents, Eddies and Whirlpools and Riptides of Modern Policing: Connecting Thoughts*. Prav ta prispevek, ki je tudi objavljen v obravnavani izdaji revije, je služil ostalim avtorjem kot provokativno izhodišče za diskusijo.

Petindvajseta izdaja revije *Journal of Police Studies* je razdeljena na pet poglavij - Metafore in teorije (*Metaphors and Theories*), Politika in policija (*Politics and Police*), Teorija in raziskovanje (*Theory nad Research*), Policijsko delo in specifične nacionalne okoliščine (*Policing in specific national circumstances*) ter Globalizacija in policijsko delo (*Globalization and Policing*).

Poglavje Metafore in teorije pričneta Kees van der Vijver in Lodewijk Gunther Moor s prispevkom *Theories of policing*, v katerem preko pregleda zgodovine

raziskovanja policijske dejavnosti in razprave o vlogi teorij policijskega dela v preteklosti postavita okvir za razumevanje ostalih prispevkov. Za zaključek predstavita pet tem, za katere menita, da bodo imele v prihodnje pomembno vlogo pri teoretiziranju policijskega dela in pri policijskem delu samem: vpliv družbenega razvoja na policijsko delo, vpliv tehnološkega razvoja na policijsko delo, organizacijski razvoj znotraj policijskih organizacij, vprašanje pripravljenosti ljudi za sodelovanje s policijo in prilagajanje policijskih strategij potrebam družbe.

Jack R. Green v svojem provokativnem prispevku, ki je služil kot izhodišče ostalim avtorjem, predstavi morje kot metaforo za policijsko dejavnost, pri čemer vidi vzporednice med dinamiko morja in dinamiko policijske dejavnosti. Podobno kot morje je tudi policijska dejavnost mogočna in vpliva na oblikovanje družbe, hkrati pa je sama podvržena vplivu zunanjih dejavnikov; je kompleksna in spreminjajoča, tvorijo jo različne ravni in povezave, ki ji dajejo globino, širino ter razgibanost. Za konec avtor opozori na razkorak med aktivnostmi policije, za katere policisti verjamejo, da so njihova prioriteta (boj proti kriminaliteti) in prioritetenimi nalogami policije, kot jih zaznava javnost (vzdrževanje reda). Bolj, ko se razkorak povečuje, bolj se policija odtuja od skupnosti, kar zmanjšuje njeno legitimnost in zaupanje javnosti, slednje pa je večinoma povezano še z izgubo zaupanja policije javnosti.

James Sheptycki v svojem prispevku *Policing Theory and Research – What's in a metaphor?* predstavi pomanjkljivost Greenove prispevke morja, ki po njegovem mnenju zanemari pomembno človeško vlogo pri nastanku in razvoju policijske dejavnosti. Green namreč zapiše, da se je policijska dejavnost »pojvila« v zahodnih družbah kot mehanizem zagotavljanja družbenega reda in kontrole, Sheptycki pa meni, da je pomembno poudariti, kako je policijska dejavnost produkt širokega spektra demografskih, ekonomskih in tehnoloških razvojnih trendov ter procesov urbanizacije, industrializacije in preseljevanja. V pomoč pri analizi policijsko dejavnost razdeli na tri ravni – mikro, mezo in makro. Na mikro ravni se loti proučevanja in analiziranja policijske dejavnosti na točki, kjer se ta sreča z javnostjo, na mezo ravni obravnava organizacijske vidike policijskega dela in varnosti, makro raven pa se nanaša na odločevalce s področja policijske dejavnosti in varnosti.

Peter Manning se v prispevku *Metaphors and Modern Policing* naveže na »vrtince«, kot Greene metaforično imenuje reforme policijske dejavnosti. Podobno kot tudi drugi avtorji ugotavlja, da večina anglo-ameriških (poskusov) reform, kot so na primer kriminalitetna analiza, reševanje problemov in policijsko delo v skupnosti, v zadnjih dvajsetih letih ni prinesla dejanskih sprememb – govorimo lahko o programih, ki niso bistveno posegli v strukturo ali delovanje policije.

Bob Hoogenboom v prispevku *Lost in the flood* poudari, da so današnje raziskave o policijski dejavnosti usmerjene v specifična področja, kot so policijsko delo v skupnosti, organizirana kriminaliteta, obveščevalno vodena policijska dejavnost in druga, pri tem pa se izgublja širša slika zgodovinskega, političnega in sociološkega konteksta policijske dejavnosti. Področje raziskovanja policijske dejavnosti je tako po njegovem »izgubljeno v poplavi« in zaznamovano s pomanjkanjem akademske vedoželjnosti.

Robert Reiner v prispevku *Policing and Social Democracy: Resuscitating a Lost Perspective* analizira spremembe v problematiki raziskovanja, ki se pojavljajo od devetdesetih let dalje in so prinesle premik od kritičnih in teoretičnih perspektiv k iskanju praktičnih rešitev trenutnih težav policijske dejavnosti. Po njegovem mnenju je treba vnesti elemente politične ekonomije in etične kritike nazaj v akademsko razpravo o policijski dejavnosti. Podobno kot Bob Hoogenboom v prejšnjem prispevku tudi Robert Reiner opaža, da se kritična dela v zadnjem obdobju dotikajo predvsem (sicer pomembnih) specifičnih vprašanj s področja policijske dejavnosti, temeljna odprta vprašanja pa se zanemarjajo.

Poleg prispevkov Boba Hoogenbooma in Roberta Reinerja poglavje Politika in policija sestavlja še *On how failing government creates an intrusive police force*, delo Paula Ponsaersa in Elke Devroe. Avtorja se v prispevku ukvarjata z razmerjem med policijo in politiko, pri čemer opažata, da so se pričakovanja političnega razreda do policije v zadnjih treh desetletjih popolnoma spremenila. Avtorja poskušata poiskati vzroke za te spremembe, ki se nanašajo predvsem na naraščajoče poudarjanje boja proti kriminaliteti.

Tretje poglavje, Teorija in raziskovanje, se začne s prispevkom Wesleya G. Skogana z naslovom *Collective Action, Structural Disadvantage and Crime*, kjer avtor primerja dva tipa odzivanja skupnosti na kriminaliteto – od spodaj navzgor (*bottom up*) in od zgoraj navzdol (*top down*). Odzivi skupnosti od spodaj navzgor zajemajo mehanizme, kot so neformalno družbeno nadzorstvo, kolektivna učinkovitost in mobilizacija skupnosti. Avtor jih primerja z mehanizmi odzivanja na kriminaliteto od zgoraj navzdol, ki jih vpelje državna ali lokalna oblast – natančneje predstavi chicaške sestanke policijskih okolišev (*beat meetings*), ki jih od leta 1993 naprej organizira policija in so namenjeni vključevanju prebivalcev v policijsko delo v skupnosti. Znano je, da raznovrstni pristopi k izboljšanju varnosti v skupnosti, ki temeljijo na prostovoljnem vključevanju prebivalstva, zaživijo predvsem v premožnih soseskah, kjer so tovrstni programi še najmanj potrebni in je sodelovanje s policijo že tako na zadovoljivi ravni. Glavno vprašanje, ki si ga avtor zastavlja, je, ali lahko projekti, ki temeljijo na pristopih od spodaj navzgor ali od zgoraj navzdol, zaživijo tudi v revnejših in bolj problematičnih soseskah.

Tim Hope v prispevku *What's what? Evaluating the mechanisms of crime reduction projects* utemelji, kako je sodobna paradigma »kaj deluje« združila kriminološke raziskovalce v njihovih prizadevanjih, da postanejo »koristni« za politiko in prakso policijske dejavnosti. Na primeru evalvacije iniciative britanskega notranjega ministrstva, ki se nanaša na zmanjšanje števila vlomov (Home Office Reducing Burglary Initiative), predstavi protislovja in težave paradigme »kaj deluje«.

V četrtem poglavju se avtorji ukvarjajo s policijskim delom glede na specifične nacionalne okoliščine, v posameznih prispevkih se osredotočijo na Veliko Britanijo, Nemčijo in Belgijo.

Nicholas Fyfe in Alistair Henry v prispevku *Negotiating divergent tides of police reform within the United Kingdom* analizirata vzorce reform policijske dejavnosti v Veliki Britaniji. Ugotavljata, da so reformni procesi znotraj Velike Britanije vedno bolj divergentni ali, v skladu z Greenovo prispodobo morja, podvrženi različnim lokalnim tokovom.

Thomas Feltes in Jutta Dincă v prispevku *Tides in currents in policing Germany* poskušata analizirati razvoj nemške policije v skladu z Greenovim metaforičnim modelom. Ugotavljata, da dinamike razvoja nemške policijske dejavnosti, še posebej na področju policijskega izobraževanja in usposabljanja, ni mogoče zadovoljivo umestiti v Greenov model. Skozi prispevek poskušata predstaviti, kako na policijo vpliva družbeni kontekst, hkrati pa policija sooblikuje družbeni red.

V prispevku *Tides and Currents of Social Control – The Drift of Community Policing, a Belgian case* Tom Van der Broeck predstavi plimovanje in tokove moderne policijske dejavnosti v Belgiji z vidika sprememb v ravnovesju med formalnim in neformalnim družbenim nadzorstvom. Dotakne se tudi vpliva pozne moderne na policijsko dejavnost in razvoj kriminalitetne politike nasploh. Kot v večini ostalih zahodnih držav, se je tudi v Belgiji razvila tradicija policijskega dela v skupnosti in sorodne oblike v skupnost usmerjenih varnostnih politik. Čeprav policijsko delo v skupnosti ni spremenilo »toka« policijske dejavnosti, po avtorjevem mnenju, vseeno velja za simbol turbulentnih sprememb.

V zadnjem poglavju se avtorji štirih prispevkov osredotočijo na globalizacijo policijske dejavnosti. Layla Skinns v prispevku *The role of the law in policing: the welltrodden path, the road less travelled and the road ahead* ocenjuje trenutno stanje na področju teorij o vlogi prava pri policijski dejavnosti, s poudarkom na policijski diskreciji, policijskih pooblastilih in legitimnosti policijskega dela. Analizira tudi ustreznost in veljavnost teh teorij za prihodnost, predvsem v luči trendov pluralizacije, internacionalizacije in transnacionalizacije.

Jan Terpstra v prispevku z naslovom *The Social Mandate of the Police – On police identity and core elements in police work* predstavi štiri, med seboj tesno prepletene, elemente tako imenovanega policijskega družbenega mandata: pristojnost za uporabo policijskih pooblastil, moralno-simbolični element policijskega dela, usmerjenost k reševanju problemov, potreba po pridobitvi in ohranitvi legitimnosti. Zaradi medsebojne povezanosti vseh štirih elementov avtor opozarja, da nobenega od njih nikakor ne bi smeli obravnavati ločeno, kot samostojno enoto. Mnogo resnih problemov sodobne policijske dejavnosti po njegovem mnenju izhajajo prav iz tendence po obravnavi posameznega elementa policijskega družbenega mandata ločeno od ostalih.

Marleen Easton svoj prispevek naslovi *Processes of Militarization in Policing* in prikaže, kako je proces militarizacije policije pri proučevanju razvoja policijske dejavnosti pogosto spregledan, čeprav imata policija in vojska dolgo skupno zgodovino. Po njenem mnenju je potrebno tako z družbenega kot z znanstvenega vidika razjasniti meje med policijo, žandarmerijo in vojsko na politični, organizacijski in operativni ravni, pri čemer je zanimivo vprašanje, ali ima posamezna institucija v razmerju do ostalih dveh konkurenčen ali komplementaren položaj.

Zadnji prispevek, z naslovom *The complex(ity) of policing »dirty« crime*, sta pripravila Lieselot Bisschop in Antoinette Verhage. Na primeru »umazane« kriminalitete, natančneje pranja denarja in nelegalnega trgovanja z e-odpadki, ponazorita, kako je policijska dejavnost skozi čas presegla tipične naloge vzdrževanja javnega reda in miru ter boja proti kriminaliteti. Avtorja se lotita tovrstne kriminalitete na podlagi Greenove trditve, da plimovanje in tokovi policijske dejavnosti ne dosežejo organizirane ali beloovratniške kriminalitete.

Glede na opažanja avtorjev prispevkov obravnavane izdaje bi lahko izpostavili naslednje ključne besede, ki zaznamujejo »tokove« sodobne policijske dejavnosti: teorije o policijskem delu, vprašanje pripravljenosti ljudi za sodelovanje s policijo, kompleksnost, reforme, pomanjkanje akademske vedoželjnosti, boj proti kriminaliteti, policijsko delo v skupnosti, legitimnost policijskega dela, pluralizacija, internacionalizacija, transnacionalizacija, policijski družbeni mandat in organizirana kriminaliteta.

Maja Jere